

Innhold

Forord 6

Fagterminologi 7

1800–1850

Nyklassisisme i typografien • Norge i den gotiske skriftkulturen • 1800-tallets nye skriftsjangre • Kobberstikk, stålstikk, litografi, xylografi • En romantisk typografi • Vekst og organisering • Nye trykkpresser avløser trehåndpressen 9

1850–1880

Håndverk og industri • Aksidenstrykkenes betydning • Svenskene organiserer seg • En skandinavisk faglitteratur • Reisende svenner • Kvinner i boktrykkerfaget • Den kunstindustrielle reformbevegelse • Boktrykkerne på utstillinger • Teknisk framgang • En nedgangsperiode? • Det latinske skriftbildet vinner fram • Rikere utvalg av skrift • Skriftstøping i Norge og i utlandet 25

1880–1890

Historisme i formgivingen • Aksidenstrykking i vekst • Konflikt om lærlingene • Prinsipaler og svenner • Faglige konkurranser og utstillinger • Flere norske skriftstøperier • Blomstrende skriftproduksjon • En kunstferdig typografi • Aviser, bøker og bokbind • Nye teknikker for bilde-reproduksjon • *Printers' International Specimen Exchange* • Fabritius som kunsttrykkeri • Den grafisk-tekniske Forening • Boktrykkere, bokkunstnere og tegnere 61

1890–1900

Den frie retning • Den frie retning i stilhistorien • Entusiasme og innvendinger • En moden bransje • Settemaskiner og fargetrykk • Hermann Scheiblers forfatterskap • Typografiens primus Albin Maria Watzulik • *Graphischer Muster-Austausch* • Kunstneriske bøker • Olav Bergenn og *Nordisk Trykkeri-Tidende* • Skrift og skriftstøping • Fagskole og svenneprøver • Konkurranser i reklametyposografi • Max Rich. Kirste til Norge • Waldemar Zachrisson og *Boktrykkeri-kalender* • Scheibler og Zachrisson i konflikt 105

1800-tallet i ettertid

Den tidlige kritikken • Nådestøtet på 1900-tallet • Hermann Scheiblers typografiske synder • Nye vurderinger av 1800-tallets typografi • 1800-tallets typografi og boktrykk i dag 159

Noter 173

Kilder og litteratur 182

Person- og bedriftsregister 187